diapapauer diareubarbarum ⁊ electuarium de succo ros.
¶ Si materia sit flegmatica purgetur cum agarico turbit carthamo cuꝫ modico çinçib. ⁊ detur.ʒ.i. vel.ʒ.cuꝫ vino aromatico. ¶ Composita sūt diaturbith ierapigra galieni ⁊ ieralogodion acuitum cum pulpa colloquintide.
¶ Si materia sit melancolica: purgetur cum sene ⁊ polipodio ⁊ epithimo. Sed polipodium dicit Auic. in de viribus cordis letificat per accidens euacuādo meliam a cerebro ⁊ a corde ⁊ a toto corpore: sed debet decoqui cū eo acetum vel oximel vel ciminuꝫ ad cōsumptionē ventositatis. ¶ Composita eūantia sunt diabozaginatū diasene puluis gualtery ieraruffi. ieralogodiō acuitum cum lapide armeno vel loto. separat enīꝫ lapis iste vapozem melā colicuꝫ a spiritu ⁊ mundificat corpus ab humore melico. dicit Auic. vbi prius. Idem iudiciuꝫ de lapide laçuli ⁊ açimo qō idem est: sed est debilioꝫ armenico. ¶ Item catholicon pōt in omni specie cum modico acuente appropriato materie euacuāde. Et valent ista oia in passione melācolica ⁊ mania ⁊ amore yreos. i. ilischi ⁊c.
¶ Quartā rem cōplent cibi boni conuertentes vel cōuertibiles in nāꝫ spiritus. ⁊ ideo aqua carnis sūme valꝫ: vt dicit Auic. in de viribus cordis ⁊ vinū dicit Auicē. sūma de pulsibus. c. ii°. habet per sui essentiam ꝙ velociter cōuertitur in spiritū. Et in cā calā succus mali granati fortificat: sꝫ in cā frigida idromel redditur vigozosuꝫ. ¶ Et scias dicit Auicē. ʒ°. cap̄. fen ii ª. in fine ꝙ virtus augēt cibo ⁊ vino subtilibus ⁊ odoziferis bonis ⁊ tranquillitate ⁊ gaudio et dimissione eoꝝ que cōtristant ⁊ tristari ⁊ rixari faciunt ⁊ renouatione rerū amabiliuꝫ ⁊ habitatione cū dilectis. Et iō p° viatici. c. de amore bereos dicit Cōstantinus auctoritate Hal. Colloqui inquit cuꝫ amantibus atq; sapientib° laborem ⁊ dolorem eycit de membris interiozibus. ꝙ si fit in locis decentib° ⁊ odoziferis seu fructiferis: optimuꝫ ⁊ iocundissimum fit. ¶ Item pullus galline valet lardatus ⁊ assatus ⁊ cuꝫ aqua ro. asperſus ex vino aromatico et ꝙ odozetur. Et si causa sit frigida pullus calidus comedatur: ⁊ tunc inlardari debet cum gar. Et si cā sit calida: comedatur cū fuerit ifrigidatus si possit comedere carnes. si non: dentur pisces squāmosi de aquis dulcibus ⁊ cancri fluuiales. Et cōficiantur cibaria sua cū croco si stomacus non patiatur fastidium. Et si sic: dentur citonia assata vel carnes citonioꝝ: vel pira tenere substātie aromatice cum vino: quoniā sine vino sunt quasi virus: qō ꝓcipit antidotum semp dare post pira potum. Sed per potum ītelligit Pyppo. vinū. dicit Hal. zª pticula affo. in cōmento illius: Potus indigētiaꝫ soluit. Sed dicta in cardiaca sincopali ⁊ in causa calā denē lac acetosuꝫ butyro extracto ⁊ pisces frigidi ⁊ medicina ⁊ cib° ⁊ çuccaruꝫ ros. ⁊ pruna damascena ⁊ moza matura ⁊ pira bona ⁊ poma aromatica. Sꝫ in causa frigida dentur vitelli ouozum calidi ⁊ caudellum ⁊ oua trita cum carnibus. ⁊ claretum de ouis cuꝫ carnibus ⁊ lacte ⁊ croco factū cum brodio caponis vel vitulli. deinde exprimāt a brodio ⁊ infundanē vino est optimus cib°.
¶ Item assentur perdices vel galline ⁊ caro montonis ⁊ fasiani. ⁊ lardenē cū gariofi. ⁊ lardo. ⁊ aspergant aqua ro. muscata in vino aromatico. ⁊ odozē diu a patiēte. ⁊ postteratur fortissime ⁊ aspergat succus: ⁊ liquoꝫ lento igne calefiat ⁊ exhibeatur ⁊ est optimū ꝓfortatiuū. ¶ Cōsumptis dentur cibi nutriētes ⁊ cōfortatiui ⁊ resumptiui facilis digōnis: sed aromatica gradatim ⁊ paulatine dentur in parua quātitate: sed mulieri sincopiçāti ex suffocatione matricis debent dari per inferius versus os matricis. viris superius per nares ⁊ os. ⁊ mulieribus illud non patientibus. Sed ista cibaria nutrientia dentur inanitis ⁊ defectis ex inanitione: sed non defectis ex repletione. et ideo errant qui dant vinuꝫ per inferius in sincopi ⁊ in casu virtutis ex repletione dicit Hal. scōa particula regimis acutozum. cōmento. Ꝯi. in cōmēto illius. Maluꝫ est nimirum. ⁊ ideo non in omni sincopi debet dari cibus: sed magis oportet cum clisteri ⁊ vomitu euacuare ⁊ abstinentia curare ⁊ cum fricationibus ⁊ ligationibus in extremitatibus vt videbitur.
¶ Quintam rē complent sternutationes ⁊ fricationes ⁊ ligationes in extremitatibus ⁊ odozamenta bona. Cum ergo accidit in paroxismo sincopis: intingatur pēna galline in fozti aceto. ⁊ ponatur intra nares ad sternutādum ⁊ statim reuiuificat. ¶ Item proyciatur aqua rosata ⁊ aqua alia subito: quia in proposito illud semper valet. lꝫ postea aliquando noceat si mozetur: sicut in sincopi ex humoribus crudis: vel ex timore: incrudando ⁊ spiritus includēdo plus in timore vel tristicia: sed tunc debet proyci ⁊ diu manere. aliquādo debet paulatine proyci ⁊ diu manere: sic in sincopi ex gaudio ⁊ ex fluxu ventris. ⁊ ibi debet etiā fieri vomitus. ⁊ nares debent teneri ⁊ spatule debent fricari ⁊ venter suffumigari: vt innuit Cōstantinus. capto vl timo. sexto libro practice sue. ¶ Aqua igitur frigida subito proiecta valet ratione ictus calozem excitantis: sed tamen melius esset cū fricationibus ⁊ rebus odoziferis excitare. In causa igitur frigida ⁊ de repletione nō valet prima intentio sꝫ secūda non ratione sue ꝓplexionis: sꝫ rōne iactus quo proycitur. ¶ Deinde ponantur odozamenta sicut in causa calida rose sandali viole nenufar. ⁊ ponanē in parvo sacculo lineo: sꝫ in causa frigida odozetur pomū factuꝫ de ambra ligno alā. musco laudano ⁊ cortice citri. ⁊ in causa melancolica pōt odozari alipta muscata. ¶ Deinde fricentur exteriora ⁊ ligētur maxime in causa repletionali. Sed in causa venenosa detur tyriaca bacca lauri ⁊ tormentilla in vino vel lacte. vel dentur nuces cuꝫ ficubus vel auellane que vocantur philolers ⁊ alie parue nuces loco earum: lꝫ iste plus valeant. Et detur succus millefolij tepide: ⁊ ponatur lignum latum inter dentes ⁊ vocetur alta voce ⁊ detur diamargariton cum vino vel cum aliquo tali. ¶ Sed in cardiaca tremente fiant in paroxismo fricationes in extremitatibus ⁊ circa cor. ⁊ odozetur muscus vel ambra cum rosis: quia frigida debent misceri cum calidis: vt calida diutius remaneant: ⁊ calida cum frigidis penetrare faciant: ⁊ cum panno lineo intincto in aqua rosata muscata. Regio cordis fricetur ⁊ dentur macis ⁊ gariofili ad confortationem cordis ⁊ electuaria prius dicta. ⁊ leue balneuꝫ in vtraq; cardiaca valet. ¶ Sed si fuerit propter ventositatē sicut est in iectigatione ⁊ saltu: tunc valent fricationes cum panno calido ⁊ cum auenis torrefactis circa stomachum ⁊ cor. ⁊ vtatur dianthos cuꝫ musco ⁊ diacimino ⁊ diagalanga dianiso ⁊ cimino aurea alexandrina et ciminata alexandrina diaspermaton diatriton pipereon diacitoniten diacalamēto. Et vitet generantia ventositatem: sicut sunt pise ⁊ fabe. Et panis calidus intinctus in vino optimo valet eis: ⁊ calorē recreat ⁊ a pestilentia preseruat. similiter a veneno.

¶ De dolore capitis. Capīm. XIIII.

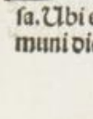

Dolor capitis habet multa nomina: sicut dicit Haly scōa particula regni. cōmento. z4. in cōmento illius: Secundum partem vero eorum que sunt fm cerebruꝫ. vbi dicit. ꝙ loca sode sunt diuersa. Ubi etiam dicit ꝙ omnes dolores capitis nomine cōmuni dicuntur soda. Et alius dolor est qui comprehendit

caput totus ⁊ dicitur dolor oualis vel cephalea. Alius est qui comprehendit vnam duarum partium cerebri:scz medietatem.⁊ dicitur emigranea quasi semicranealis: quia medietas cranei quod est os vel ossa capitis. Et alius est qui sentitur intra.⁊ si figatur in aliqua parte circa medietatem dicit clauus vel monopagia. Si de ventositate est pulsatiuus:⁊ si inflatiuus est apostemosus ⁊ econtra. Et si de sanguine est intensiuus. si de colera est pungitiuus ⁊ mordicatiuus.si de flegmate est infixus ratione viscositatis.si de melacolia est aggrauatiuus rōne ponderositatis nimie.si de vētositate est erratiuus.vñ versus.

Infigit. pungit. extendit ⁊ aggrauat errat.

Et ita apparēt noia dolorīs ⁊ diſio: ⁊ rōne loci ⁊ rōne materie ⁊ rōne modi affligendi. Alie sunt diuisiones que videbunt inferius. ¶ Dicit ergo dolor capitis a dolendo: qm̄ destruit sensum:qz oīs dolor destruit virtutē ⁊ facit eā cadere.dicit 3ª pticula regimīs acuto.cōmē.34.cū destruit virtutē aīalem fluentē cū spiritib⁹ dissoluēdo spūs. tm̄ radicalis virtus aīalis nō ꝓsternit nisi in morte totius vel partis.vel destruit ⁊ ꝓsternit q̄tum ad 2ᵐ actū:que est sensatio debita obiecti ꝓprij:nō tm̄ ad actū p̄mū qui est esse vel sentire absolute:qz in dolore sentit ꝓtrariū. Et ex hoc pz diffinitio doloris quā ponit Auic.fen 2ª.sūma 2ª.caº19º.vbi dicit ꝙ dolor nō est nisi ꝓtrarietatē rei cōtrarie sentire.⁊ dic post. ꝙ dolor est sensibilitas rei ꝓtrarie.⁊ Auer.in 3º colliget.cº de actib⁹ virtutis sensibilis sensus tactus.dicit ꝙ mala sensibilitas dicit dolor.⁊ Hal.2º interior in p̄nº dolor nō est nisi sensus nociuus:sicut delitia ē sensus amabilitatis.⁊ 4º de morbo ⁊ accīte.c.6º.dic sicut cōtrariū delitie est passio subitanea extra nām exīs ꝓtrariū delitie.ergo est dolor. pz igit ex p̄dictis ꝙ dolor capitis est sensibilitas rei ꝓtrarie subito capiti adueniētis.vel extra craneū vel intra in cerebro ex mala cōp'one imediate ꝓueniens:lz aliqñ cā ꝓtinuitatis sit cā remota ⁊ semp concomitans:sicut dicit Hal.4º de morbo.caº6º.⁊ in de mala ꝓp'one diuersa.dicit Hal.dolores nō sunt nisi vlcera.i.dolor nō est sine vlcere .i.sine sol'one cōtinuitatis:qz mala ꝓp'o calida rarefacit ⁊ distendit.mala ꝓp'o frigida cōstringit. Et iō dico ꝙ solutio ꝓtinuitatis est duplex.s.debite ⁊ iquisite:in arefactiōe est solutio cōtinuitatis debite ad sanitatē:sed non requisite ad esse. ¶ Dic sil'r est alia dubitatio. Utrū cerebrum sit sentiens ⁊ dolēs:ꝙ nō doleat videt qz nō sentit.dolor enim est sensus rei ꝓtrarie.ꝙ non sentiat dicit Auic.iiº de aīalibus.caº de humorib⁹.vbi dicit.ꝙ est talis qualis est medulla inter ossa.⁊ dicit Aui.ibi. putauit Ar.ꝙ substātia cerebri sit sentiens.sz nō est ita. ¶ Ad oppositū arguitur.membrū qō est p̄ncipius sensus ⁊ motus:est sentiens: vt dicit ibi:sz cerebrū est bo.est enim qōlibz fortius in radice q̄ in ramis. ¶ Dico ꝙ cerebrū rōne substantie medullaris nō sentit nisi sicut substātia a qua ꝓcedit sensus: non sicut illud per qō completur sensus.⁊ ideo dicit ꝙ est p̄nᵐ visus:non tamē videt.vel dicit ꝙ sensu interiori sentit non sensu exteriori:nisi rōne substantie velatiue ⁊ panniculor. ¶ Dolor capitis diuidit:qz alius est a causa priuata in capite.alius a causa remota.vel ab epate vel splene vel renib⁹ vel diafragmate vel itestinis:sicut in pleure si ⁊ constipatione ventris. ¶ Itē qdam dolor est a mala ꝓp'one cū mā: ⁊ qdam sine materia.qdam cū reumate ⁊ qdam sine reumate. ¶ Itez qdam est fortis ⁊ qdam debilis. ¶ Fortis qui aliquādo separat ossa capitis in ifantib⁹ ⁊ viris inducit aliquādo alienationem ⁊ spasmum. Debilis sicut est litargia ⁊ soda cuius cā est debilis.accidit vniuersaliter illi cuius cerebrum est sensus fortis:⁊ nō cui cerebrū est sensus debilis.p̄mus enim patit ab omni cā quāuis causa sit debilis. ¶ Et de hoc est dubitatio:qz ex hoc videt ꝙ ad fortitudinē sensus seq̄tur debilitas membri: qō videt falsum:qz fortitudo arguit temperamētū mēbri: ergo ⁊ fortitudinē complexionis:sicut per Haly pz in caº de signis testiculor.2ª pticula tegni. Dico ꝙ membr pōt esse fortis sensus dupl'r. vno mō ꝙ sit bone discretionis ⁊ certi iudicij.⁊ hoc modo pulpe digitor dicunt fortis sensus.⁊ talis fortitudo sensus arguit fortitudinem membri. Alio mō dicit fortis sensus in mēbro.ita ꝙ sit multū sensibile ⁊ passibile.⁊ ex tali fortitudine membri sequtur mēbri debilitas:qz ex tali passibilitate īcurrit dolor qui prosternit virtutem. Uel dicit fortis sensus in membro rōne ꝓplexionis equalis vel rōne ꝓpositionis.p̄mo mō arguit fortitudinē membri. 2º modo eius debilitatem rōne raritatis:qz percipiunt ⁊ citius ledunt a causa exteriori ⁊ si non a causa interiori. ¶ Item dolor alius est nouus alius antiquus ⁊ cronicus. ¶ Contra arguit:qz galeatus nō facit dolorem nisi ꝓtrarium sit subito eueniens.dicit Auic. caº de causis delitiarū.fen 2ª.p̄mi lib.sz ille qui per annū durat vel per tēpus longū non venit subito.ergo nō facit dolorē. Dicit aūt longus iste dolor magis ⁊ temporalis ⁊ mālis.⁊ est ibi reuocatio materie vel vaporis vel motus eius nouus.aliter nō lederet sensibiliter sicut nec granum positū in oculo nisi rōne motus. ¶ Item alius dolor est morbus.alius est accidens morbi vt in fe.⁊ vomitu ⁊ constipatione ventris ⁊ sil'ibus morbis qui diu durant. Sed hoc intelligo ꝙ dolor accipitur dupliciter.aliquando pro causa dolorīs. aliquando pro ipsa sensibilitate mala. pº modo aliquando est morbus. 2º modo non. vnde Hali. 3º de morbo.capº6º.dicit ꝙ omnis mala cōplexio est morbus:a qua prouenit scilicet nocumentum sensibile in operationibus prouentu p̄mo ⁊ immediate:sicut est frequenter de causa dolorīs. Et isto modo accipitur dolor 2ª particula affo. Quicunq; dolentes aliquid corporis plurimū dolorem non sentiunt.i.causam dolorīs.

Cause. Cause dolorīs capitis sunt multe:aut interior aut exterior. Interior autem est in capite aut venit aliunde: ⁊ siue sic siue sic.vel est cuī materia vel sine materia. Si cum materia.vel est sanguinea vel colerica vel flegmatica vel melancolica aut ventosa vel apostemosa:lz ipsa sit de membris.tamen tunc est causa composita ex mala complexione cum materia ⁊ solutione continuitatis: vt dicit Aui.fen 5ª.primi libri.capl'o 5º.in alys non sic. Si sine materia vel est calida vel frigida vel sicca:quia humiditas sine materia non facit dolorem.dicit Auicen.fen prima.libri terty.tractatu secundo.⁊ fen secūda.p̄mi libri.capl'o de causis dolorīs. Et adhuc vel est calida tantum vel frigida tantū.vel sicca ⁊ calida:vel frigida ⁊ sicca.vel cōposita ex humiditate ⁊ qualitate actus. ¶ Cause igitur calefacientes in quinq; generibus comprehēduntur:scz motu superfluo corporali ⁊ animali:obuiatione rei superflue calefaciēti sicut igni vel soli in estate.materia calida corpori aduenienti vel capiti vt cibus calidus:aut medicina calida:aut ventositas aut vapor calidus sic de aromaticis ⁊ fumosis vel de alys. vel cooperatura nimia est de hoc genere.vel spissitudo cutis prohibētis euacuationem ab intra.aliquādo a putrefactione alicuius humoris in capite vel in stomaco vel in pectore vel epate vel in splene vel pulmone vel matrice vel in renibus.⁊ ita de membris cōicantibus capiti. Et ita causa interior ⁊ exterior hic comprehenduntur. ¶ Cause frigidefacientes dolorem capitis in septem generibus ꝓprehenduntur.s.motu supfluo quiete superflua ⁊ eius obuiatione:ꝙ infrigidat nimis aut ꝙ vehemēter calefacit:⁊ resoluēdo subtile calidū infrigidat:etiā per accidēs suffocādo

Signa. Signa causarū ex dicta patientis ⁊ nocitis ⁊ periculatiua ⁊ nociua ad mbrorum aut iuuāt ⁊ lo

calorem. ⁊ nimia nutrimenti paucitas. Et accidentia anime ⁊ reponãtur sicut tristicia nimia ⁊ sollicitudo et studium multũ. Et coitus superfluus qui ꝓm Haly z^a^ particula tegni. reponit inter accidentia anime quo ad imaginationẽ precedentẽ ⁊ delectationẽ, ⁊ verecundiã sequentẽ: licꝫ motus sit ibi corporalis ⁊ expulsio naturalis calorꝫ ⁊ spirituũ ⁊ spermatis ⁊ sanguinis. ¶ Cause desiccãtes sũt multe: sicut motus ⁊ vigilie, ⁊ vehementer euacuantia totuꝫ corpus: aut caput totũ pro euacuatione particulari cũ fluxu sanguinis nariũ cũ reumatismo gargarismate sternutatorꝫ caputpurgꝫ. ⁊ ex eis est coit^o^ ⁊ nutrimẽti paucitas ⁊ eius siccitas. ⁊ ieiunare in pane trũ ⁊ modico aque ⁊ similib^o^. ⁊ medicine desiccantes ⁊ desiccãtibus obuiare sicut sunt emplastra calida ⁊ rubificantia ⁊ exterius resicientia. ⁊ dies caniculares ⁊ motuũ frequentia. ⁊ tristicia ⁊ studiuꝫ multum. ⁊ balneare se in aquis stipticis. ⁊ frigus congelans: quia ꝓhibet membrũ attrabere nutrimẽtum obturãdo rõne constrictionis: ⁊ res superflue calefacientes resoluẽdo. ⁊ multuꝫ balneari: licet balneũ ventre constipato vel super repletionẽ faciat caput dolere repledo ipm vaporibus malis: sed quãdo superfluit: resoluit ⁊ desiccat: ita ꝙ in ꝑncipio est causa dolorꝫ replendo: ſz in fine est causa dolorꝫ quãdo superfluit desiccãdo rõne calorꝫ sui. aliter enim humefaceret rõne humiditatis sue. Sed qꝫ humiditas nõ facit dolorẽ: nisi qꝫ ꝙiungitur cum caliditate vel frigiditate: ideo ex ꝑte humidi nõ pono causas dolorꝫ nisi accidat per accidens rõne materie cõiuncte extendendo: ⁊ ita cõtinuuꝫ soluendo: ad quã solonem cõtinui sequtur dolor vel calor ⁊ spiritus ad remouẽdũ nocumentũ: ⁊ tunc fit ibi mala cõplexio subita ⁊ ꝑ cõsequẽs dolor. vnde humidum: qꝫ qualitas obtusa non facit alterationẽ nociuã subitã: nec per se nec per accñs facit dolorẽ rõne q̃litatis: ſz per accidens rõne motus ⁊c.

Signa. Signa causarũ extrinsecarũ habentur per indicia patientis ⁊ assistentiũ ⁊ per visum ⁊ per tactuꝫ ⁊ per iuuatiua ⁊ nocitiua. Si ergo color faciei vergit ad rubozem aut liuozẽ ⁊ locus ad tactũ est calidus vel frigidus: ⁊ si calida iuuant: causa est frigida. ⁊ si ecõuerso, cã est calida. ⁊ sic apparet de exteriorꝫ: ⁊ qꝫ fuit discoopertus in capite, vel in vento, vel in ꝓfundo cellarij, vel in volta capite vel corona rasa de nouo, vel post sudorem, vel balneũ, ⁊ post omnia cutem rarificantia. Ista oia sunt signa habita per indicia patientis. Eodeꝫ modo si post lõgam moram in sole incipit reuma in estate currere, ⁊ frigida iuuant: ⁊ tunc est de causa calida. ¶ Signa causarũ ĩtrinsecarũ. dicit Auicẽ. 3°. cañ. fen p^a^. tractatu z^o^. ca^o^ 7°. sunt hec. Si fuerit. cum materia: tunc est grauitas in mẽbro. ⁊ si caput inclinet ⁊ subito eleuetur ⁊ tunc sentiat perturbationẽ ⁊ ponderositatẽ maiozẽ q̃ ꝑus: est tunc discrasia cũ materia. ⁊ si superfluitates vadãt ad nares ⁊ oculos ⁊ ad os ⁊ ad palatum. ¶ Signa discrasie sine mã sunt ꝑuatio istoꝝ signoꝝ: ſz tamen quãdo mã est ventosa, non est grauitas: sed extensio. vel est punctura ⁊ sonitus ⁊ tinnitus, ⁊ ꝙstipatio vẽtris vtplurimũ. ⁊ ita est in colerica: qꝫ est punctura sine extensione cum pauca vel nulla grauitate. ⁊ B est qõ dicit Auic. vbi ꝑus. ꝙ cuꝫ materia est sicca minoratur grauitas nisi sit melica. ⁊ tũc est grauitas rõne substãtie in se, nõ rõne grauitatis q̃titatis, sic̃ est in sanguine rõne multitudinis eius. ¶ Si ergo sanguis sit in cã: tunc calor ⁊ rubor ⁊ apparitio venarũ paruarũ in albis oculorũ. ⁊ calor. ⁊ aliqñ est fluxus sanguis nariuꝫ. ⁊ per ea que ꝑus comedit. ſ. carnes mlras: ⁊ qꝫ nõ fuerit flobotomatus diu ⁊ silia. ¶ Si cola sit in cã: tunc est pũctura ⁊ mordicatio sitis ⁊ vigilie ⁊ citrinitas colorꝫ. ⁊ qꝫ est colericus. tẽpus estiuuꝫ, ⁊ comedit assata frixa. ⁊ potauit vinũ bonũ. Si sit de flegmate: tunc est paruitas sitis ⁊ inflãmatiõis ⁊ color vergẽs ad albedinẽ. somnus grauis ⁊ q̃si subeth. ⁊ multitudo superfluitatis. ⁊ comedit pisces fructus ⁊ lacticinia. ⁊ tẽp^o^ est hyemale. ⁊ ipse est senex vel flegmaticus. ¶ Si de melica: tunc dolor est paucus ⁊ color liuidus sõnia terribilia ⁊ grauitas ⁊ pondus ⁊ alia. ſ. etas ꝙplo melica tẽp^o^ autũnale. ⁊ sic discurrẽdo per nãlia nõ nãlia ⁊ ꝙtra nãm. per non nãlia: qꝫ est vsus carnib^o^ bouinis ⁊ piscibus ⁊ sale induratis ⁊ alys melicis. ¶ Signa igit̃ caliditatis cognoscunt̃ ex calore loci ⁊ inflãmatiõe. ¶ Signa frigiditatis sunt ꝙtraria illis vel cũ malitia cognitiõis. ¶ Signa siccitatis sunt qꝫ res euacuantes ⁊ inanientes precesserunt. ¶ Signa vẽtositatis sunt tinnit^o^ motus de loco ad locũ cũ extẽsione. ¶ Signa vermiũ sunt corrosio ⁊ dolor acutus. ⁊ est fetidus odor. ⁊ qꝫ dolet minus cũ quiescit q̃ cuꝫ mouet̃. ⁊ in sõno spuma in ore quasi masticaret cibum. ⁊ maxime si sit in ventre. ¶ Signa nimij sensus ⁊ debilitatis eius: qꝫ pro q̃libet facili cã ledit̃ patiẽs ⁊ frequẽter: ita ꝙ nõ põt pati voces boium nec aĩalium sicut in debilitate sensus ⁊ ꝑturbatio sensus ⁊ ĩpedimentũ in opationib^o^ cerebri. ¶ Signa reumatis sciunt̃ per illa que distillant per nares aut palatũ aut per oculos aut per tussim: aut ꝙ vrina est valde granulosa circulus aquosus ⁊ aliqñ caropos. ¶ Signa dolorꝫ ex cã priuata in eo sunt cõtinuitas sine iterpolatione. ⁊ ꝑpter renouationẽ mãe ⁊ motus sui: qꝫ dolor trahit mãꝫ: qꝫ oĩs dolor acuit reuma 3ª ꝑticla tegni. Et simil̃r membrũ ꝙsuetũ ad malã mãm gnãt sibi simile. ⁊ ita renouat̃ cõtinue ⁊ subito. aliter nõ fieret dolor. ⁊ est nocumentũ in opationib^o^ cerebri: sicut tenebrositas ĩ oculis ⁊ grauis sõnus. ⁊ grauitas capitis cũ sanitate aliorũ membroꝝ. Et si sit ab alys mẽbris est cũ iterpolatiõe. Et si est in stomaco cognoscit̃ per grauitatẽ stomaci ⁊ angustiaꝫ ⁊ per vomitũ ⁊ per nauseã ⁊ fastidiũ ⁊ malitiã digestionis ⁊ paucitatẽ appetitus. Et cũ fit ꝑpter mãm vehementẽ ad stomacũ fit fortior cũ vacuitate stomaci. Et si sit ab hũoribus frigidis est minor in vacuitate: ⁊ sedat eũ famis. cũ oĩs dolor capitis veniens a stomaco ex q̃cunq; cã fuerit est minor post prandiũ: qꝫ cibus ĩpedit ascensuꝫ vaporꝝ. Si trũ humor est flegmaticus vel melicus qui est in stomaco post satis breue tẽpus molestabit̃ magis. Et si ex inanitione lõgo tpe durabit iuuamẽtũ. Et si ex colera: mediocriter. trũ ex colera magis molestatur patiens ante cibum. sed ex humoribus frigidis magis post. Sed si dolor fit ab epate: tunc est grauedo in dextro ipocundrio et in dextra parte capitis. Et si sit a splene: tunc in parte sinistra est grauedo ⁊ in parte capitis sibi proportionali. Et si est ex ventre: tũc est dolor in parte anteriori capitis. Et si ex matrice: tunc est dolor in circunferentia occipity. ⁊ forte est cum retentione menstruoruꝫ. Et si dolor sit in velaminibus cerebri eius aduẽtus est vsq; ad radices oculorum. Et si sit dolor in cute exteriori non peruenit dolor vsq; ad oculos: ſz cute tacta dolet. Soda frigida facta cũ febre ⁊ cũ tussibus augetur ⁊ debilitatur ꝓm ꝙ febris augetur vel debilitatur: ⁊ quãdoq; est vrina alba: ⁊ tũc propter declinationem materie calide ad caput. Et multotiens res subtiliantes sunt causa sode aperiendo viam vaporuꝫ ad caput sic̃ oximel. Et si dolor capitis fit a renib^o^ ⁊ mẽbris dorsi est decliuior ad posteriora capitis. Et aliquando est dolor propter apostema freneticum vel litargicum vel compositum ex his. ⁊ est cum alienatione vel somnietate nimia sine dormitione vigilatiua. ⁊ aliquando percipitur per saniem existentem vel ab aure exeuntem. ⁊ versus communis est ad hoc.

Dic dolor ⁊ partis actio lesa docet.
Et similiter vbi dolor ibi egritudo.

Pronostica. Pronosticatio a parte vrine. p̄ª est vrina granulosa vtplurimū reuma ⁊ dolorem capitis significat. qz granula reumatice semp̄ sunt nuncia cause. ¶ Item vrina velut subiugalius grossa. s. turbida ⁊ caropos dolorē capitis presentē aut futurū significat. ⁊ de hoc est affo. 4ª particula affo. affo. 71. Quibus in febrib⁹ vrine sunt cōturbate velut subiugalius bis capitis dolores aut adsunt aut aderunt. Et sic est itelligēdum ꝙ si vrina mingit turbulenta ⁊ sic manet: tūc significat dolorē capitis presentez. Si mingat tenuis ⁊ post turbatur: significat dolorē capitis futurū. Et si mingat turbida ⁊ post clarificet: tūc significat dolorē capitis p̄teritū. ¶ Et theophilus in vrinis suis ponit signum distinctiū inter vrinā turbatam a frigiditate aeris ⁊ cōmotione humoꝝ iteriūs: qz scōa est in mictura. p̄ª nō. Et dicit sic. Urina calefacta ad ignem: si ampulle generent in superficie: tūc fit turbatio a frigiditate aeris. Et si fuerit in mictura tunc non gnāntur. ⁊ est notabile. Nec est credendū ꝙ tornata ⁊ cōturbata sint eadē: qz ⁊turbata est peruia: ⁊ sic visus eam percipit: ſz tornata non. hoc enīz est tornari vrinā. i. eam obscurari vel obtenebrari: sic ꝙ visus nō percipiat eā purā. ⁊ hoc fit ꝓpter coagulationē: ⁊ nō ꝓpter inspissationē: sicut de cera liquefacta ⁊ cuz infrigidat. vñ sepe in estate tornata vrina non redit: qz spiritus exhalant: sed in hyeme redit: qz occultant: nisi frigiditas sit nimis penetrans: ⁊ qz ablatio spuūm est cā tornatiōis: ⁊ per cōmixtionem partiū purarū cū ipuris. Ideo vrina gulosoꝝ cū modicuz morat in corpore solū defert secum transparentiaz ⁊ peruietatē: nō spiritus per quoꝝ ablationē vel mortificationē vel occultationē vrina tornatur. iō ipsa tornatur. ¶ Item vrina in febrib⁹ acutis que sine crisi efficitur alba subito: ⁊ dolorē capitis ⁊ alienationē ⁊ raptuz materie significat ad supiora. ¶ Itez vrina cū circulo grosso opaco capitis dolorē significat. Similr omnis dolor ⁊ potissime auferens sensum somnū ⁊ cibuz pessimus est ⁊ mortalis. Et hoc dicit Auic. p̄º cañ. fen 4ª. caº penultº omnis dolor qui fit fortior q̄ virtus queat tolerare interficit ⁊ virtutez p̄sternit. Silr omnis dolor acutissimus in febre cū alys signis malis signū est perniciosum valde siue sit dolor in ventre siue in capite siue in latere: ita ꝙ nō permittit patiētē alicubi quiescere: qz est apostema in aliquo mēbro nobili vel sibi cōicante. ¶ Itez dolor capitis in febre frequēter significat crisim per vomitū si cuz hoc ⁊tingit dolor in ore stomaci: ⁊ putat q̄ si muscas añ se volare: vel aliqō tale nigruz: vt dicit 3º. pno. cañ. 3z. Sed p̄us cañ. 13º dicit ꝙ dolor in capite vsq̄ ad dies. xx. manens in febre si signū nō appareat maluz: significat febrē nō abeuntē: sanguinē de narib⁹ exire cretice vel exiturū infra septē dies: a quo dolor icipit fortificari. ⁊ si vltra durauerit erit apostema in aliqua pte corporis ⁊ exitura cretica. ⁊ hoc si dolor sit versus frontem ⁊ tēpora. ¶ Itez oīs dolor fortis ⁊ maxime capitis ante oīa alia dz medicari primo: qz p̄sternit virtutē. ¶ Itē dolor fortis galeaticus: qz totuz caput tenet sicut galea: antiquus est pessimus ⁊ cure difficilis ī ter dolores. ¶ Itē dolor capitis repentinus acutissimus sine voce pessimus: qz appoplexiam significat. ¶ Itē oīs dolor cū reumate est malus: qz reuma oēm opationez rectam impedit. ¶ Itē priuatio doloris in febribus acutis pessimū est: qz stuporem significat. ¶ Item oīs dolor capitis ad quez sequitur spasmus ⁊ apostema vel febris aut oculoruz eductio vel nimia sūmersio pessimus est ⁊ mortalis. Unde generaliter omnis dolor capitis est malus: qz si caput infirmuz cetera membra dolent. ⁊ Anticlaudianus ait: Defluit in membra capitis iactura dolētis. ⁊ hoc propter compassionem ad ipsum caput.

Cura. Cura doloris capitis cōsistit in tribus. in dolorum sedatione cuz eo qō alterat ⁊ mutat cōplexionē que est cā doloris. ⁊ cuz eo qō ipsaz cām doloris aufert. s. euacuādo ⁊ a corpore resoluēdo. 2º cū inebriantib⁹. i. cum leuiter somnum prouocantibus. 3º cum stupefaciētibus: sicut dicit Auicē. fen scōa. primi libri. doctrina scōa. sūma scōa. capl'o ziº sedans tamen certum est p̄mum. Et capl'o penultimo. p̄mi libri dicit. ꝙ istud qō soluit dolorē est quod malam complexionez alterat ⁊ mutat. 2º id qō soluit materiam ⁊ euacuat ⁊ resoluit. 3º illud quod stupefacit. tamen aliquando stupefaciens est sedans apparenter sensum mortificando: quia in dolore est cā imprimēs ⁊ cā percipiens. 2ª ipedit stupefaciēs p̄mū aliqñ augmentat. ⁊ iō non est vere sedans. ⁊ qñq̄ accidens superat morbum p̄ncipalem sicut est in dolore forti: qz dolores p̄sternunt virtutem: vt patet in colica: tunc aliquādo incipiendum est ab abscisione accidentis. deinde ad morbuz: sed quādo accidens dat inducias: tunc p̄mo incipiendū est a morbo p̄ncipali: sicut innuit Auic. p̄mo cañ. capº vltimo.

Pº ergo dicam curam doloris materialis que consistit in materie digestione si sit materia humoralis alia a sanguine. 2º in euacuatiōe. 3º in accidētis amotione ⁊ male qualitatis alteratione. 4º in diete ordinatione. ¶ Si ergo materia sit sanguis vel cuz materia peccante sit sanguis. p̄mo fiat. i. i p̄ncipio flobotomia de mediana partis opposite parti dolenti vel cephalice eiusdem partis. deinde de venis capitis sicut vena frontis nasi ⁊ venaruz partis auris. ⁊ aliquando debet fieri de vtroq̄z brachio simul ⁊ aliquando de venis colli. ¶ Et si non potest pati flobotomiam fiant ventose cuz scarificatione in parte posteriori capitis ⁊ inter spatulas. vnde Hyppo. 5ª particula affo. affo. 68. posterioza capitis dolentia in fronte vena recta i cisa iuuat. Tamē si materia sit in dextra parte capitis nō ad sinistram trahere debes sed ad inferiorē: vt dicit Aui. p̄mo cañ. fen 4ª. 3º. cº. ⁊ loquitur de diuersione: qz diuersio debet esse ad opposita ⁊ ad longinqua: nō ad propinqua: si corpus sit plectoricuz. tamen 5ª particula affo. vbi p̄us. dicit Hali. ꝙ deberet fieri a dextra parte in sinistram. ⁊ B est veruz quādo volumus purgare purgatione particulari quādo corpus est plectoricuz: sed quādo volumus prope diuertere: tunc opz per longinqua illud facere. Et illa diuersio potest fieri fricando pedes ⁊ extrema ⁊ ligando illa: sed non lauando si cā sit reumatica calida. vel pōt fieri scarificatio in tibys ⁊ flobotomia de vtraq̄z sapbena. ⁊ flobotomia de brachio satis diuertit a capite. ¶ Nōn⁹ B ꝙ omnis materia potest trib⁹ modis minui ⁊ inanitionez habere: aut per euacuationē sensibilē vel occultā: aut per diuersionem a parte nobili ad ignobilem: aut per vtrūq̄z. vt dicit Mesue in practica sua. capº de cura sode. ¶ Euacuatiōes occultas natura regulat: vt innuitur ibi. Uētres hyeme ⁊ vere. p̄mo pnost. in ꝓmē. illius: Que omnia si sic fuerint. in p̄nº cōmento. s. itº. ¶ Euacuationes aūt sensibiles natura regulat quādoq̄z per se: qz ipsa est oīum operatrix: qñq̄z adiuta a rebus exteriorib⁹ ⁊ per artem. ⁊ hoc fz duos modos: aut vniuersaliter aut particulariter. Uoco aūt vniuersalez purgationē que mām euacuat a toto corpore aut a pluribus mēbris aut a fumosis ⁊ p̄ncipalib⁹ sic colera in epate abundans ⁊ in kisti fellis: ⁊ flegma in stōaco: ⁊ melia in splene. Et voco particularē eūonem que ex vno membro vel ex parte illius mām euacuat que in illo abundat vt ex epate ⁊ emunctorys eius sicut mām cerebri per palatū ⁊ nares ⁊ oculos ⁊ aures. ¶ Et est hic notāduz ꝙ particularis eūatio dz preponi vniuersali nisi in q̄tuor casibus: aut qz mā non multū abundat in q̄titate ꝙ suffic in emūctorys mēbri lesi exhi: aut qz mēbrū mādās

nõ est forte ĩmittendo: nec recipiens natũ est in recipiendo. aut qz membrũ nõ recipit nec bz cõitatẽ notabilẽ cuz alys mẽbris. aut qz corpus ⁊ alia membra nõ sunt posita sub dominio materie facientis egritudinẽ in illo mẽbro. Diuersiones a pte nobili ad ignobilẽ debẽt fieri per fricationes extremitatũ ⁊ ligaturas ⁊ cõpressiones dolorosas earũ ⁊ cũ ventosis ⁊ cũ vesicantib⁹ in eis sic̃ cantarides ⁊ cicade posite in tibys faciunt ibi vesicã. Res que habẽt intentionẽ vtriusq; sunt sic̃ clisteria ⁊ suppositoria ⁊ q̃ ad longã distantiã trahunt ⁊c̃. ¶ Modo circa digõnez materierũ tam calʼarũ q̃ etiã frigidarũ sciẽdũ est q̃ cũ in vnctionib⁹ ⁊ emplastris ⁊ epithimatib⁹ ⁊ embrocationibus bz fieri digestio mãe ꝯiuncte in capite. Jn cã g̃ calʼa capitis ab alterantib⁹ frigidis exterius appositis: cũ inunctionibus. s. ⁊ emplastris frigidis ĩcipere debemus ad repressionẽ excessus caliditatis ad ꝓhibẽdũ aduentuz alterius mãe nocitiue ad locũ: nisi in q̃tuor casib⁹. ¶ Primus est in soda calʼa que est in febrib⁹ mãlib⁹. vsus tũc epithimatũ frigidoꝝ repcussiuoꝝ multiplicat talẽ dolorẽ capitis: qz nõ permittũt vapores exire: sz attractio aceti ⁊ aq̃ ros. vel violʼ. per nares vehemẽtiã eius sedat. ¶ Scõs casus est qñ fit soda. i. dolor capitis ꝓpter vapores acutos q̃ pueniunt ad caput ex cõitate totiʼ corporis aut mẽbri alicuiʼ ⁊ iam caput recipit eos. ⁊ tũc opz facere vt fiat eoꝝ diuersio ad oppositũ ⁊ diuersuz ex vna pte ⁊ ex alia iaz receptũ resoluere: ⁊ hoc sedat euz ⁊ nõ frigida exterius applicata. ¶ Tertius casus est qñ soda fit a nocumẽto q̃ inferr̃ a multitudine. ⁊ tũc eũatio eã sedat. ¶ Quartus est qñ soda fit a multitudine vapoꝝ existẽtiũ in capite ⁊ post cõitatẽ corporis aut alterius mẽbri. ⁊ tũc resolutiuoꝝ administratio cũ facilitate ꝑticulariũ ꝑ eũonẽ eã sedat. ¶ Ulterius nota q̃ emplastra ⁊ linimẽta alterãtia nõ sunt expolianda ab aliq̃ triũ virtutũ. ꝑ⁹ est cõferentia in gradu alterationis q̃ fit. s. ꝯria discrasie ineq̃li gradu. z⁹ est vt coadiuuet nãz mẽbri ⁊ vtutẽ vt nõ recipiat supfluitates. 3⁹ vt ꝯforet mẽbrũ cui applicar̃ ꝓpẽtate sua. ⁊ illa reperiunt̃ in ros. in sandalʼ. in cã calʼa. ⁊ in ligno alʼ. ⁊ in cinamomo in cã frigida. ⁊ B dicit Paly in 3⁹ ꝑticula tegni. cõmẽ. 71⁰ in cõmẽto illius: Altera vo in bis. ¶ Mõ dicendũ est de cura dolozis mãlis alteriʼ a sanguine qz raro ab abscissione cãe incipe debemus nisi sit cã sanguiea aut mã acuta cũ sanguine. ¶ Si colera tũc bz ꝑ digeri cũ sirupo acetoso ⁊ aq̃ de lupulis ⁊ aq̃ ordei ⁊ aq̃ buglo. vtriusq; domestice ⁊ silvestris. ⁊ sirupo viola. ⁊ sirupo rosa. ⁊ sirupo nenufar̃. ¶ Si materia sit flãtica digestionez faciũt oximel simplex ⁊ squilliticũ: qz diureticũ nõ valet si cã sit reumatica. nec aliq̃ ponãr̃ diuretica nisi mixta cũ nõ diureticis. Et de simplicib⁹ medicinis valz ysopus rutha thimus spica nardi rõne terrestreitatis ⁊ rõne aromaticitatis ⁊ silʼia sic̃ cinamomũ ⁊ nux mu. ¶ Si fuerit mã adusta colerica digõnez faciunt sirupus acetosus ⁊ aq̃ lupuli ⁊ fumiterre ⁊ alterasecon. i. rostrũ porcinum vel endiuia silvestris qõ idẽ est. ¶ Si aũt cã fuerit melʼica erit regimẽ eiʼ duplex. ex vna pte q̃ bũectant ⁊ remolliunt duriciẽ ⁊ siccitatẽ terrestreitatẽ. ⁊ ex altera pte cũ eis que resoluũt resolʼone nõ pducẽte ad lapideitatẽ ⁊ sclirosim cũ opantib⁹ cũ mediocritate ⁊ tẽperie vicissiz vt cedat eq̃liter maturatio absq; cõsũmatione subtilis: sic̃ q̃dã que hoc faciũt ex ꝑcedente. dicit Auer. z⁹ ꝑticula sue practice. in 3⁰ canticoꝝ. c. de mollificatiua medicina. vbi dicit. q̃ medicie mollificãtes debent hr̃e calitatẽ a ꝑn⁰ scõi gradus vsq; ad finẽ eiusdẽ. Et bz esse talis mã ꝓpinqua ꝯplexioni mẽbri mollificandi: sic̃ si duriciẽ exteriʼ debemus mollificare: valet galbanũ armoniacũ bdelliuz storax calamita medulle tibie ceruine. Iste enĩ medicine dissoluunt ⁊ resoluunt ꝯgelatũ vel inuiscatũ in mẽbro ꝑter q̃ dissoluãt vel ꝯsumant subtile in illo. Et iõ freq̃nter qñ mã est in capite facio sibi emplʼz sup caput de laudano ⁊ storace calamita cum cera. ¶ Ad istã eãdẽ intẽtionẽ iterũ tñ valz sirupʼ de boragi. ⁊ fumo terre cũ aliq̃tulo oximellis diuretici ⁊ squillitici. sic̃ dcñ fuit in ꝑ li⁰ de digerẽtib⁹ mãz. ¶ Dic tñ nõn⁹ q̃ in oi doloze capitis si sit mãlis valz iste sirupʼ. ℞. attriplicis cupatozy capillʼ. ve. ysopi rostri porcini. añ. M. i. ros. 3. 5. ãthos 3. y. liquir. q̃r. 5. çuccari. q̃r. i. 5. fiat digestiuuz. Et si sit cum reumate frigido tũc ponar̃ nucleoꝝ auellanarũ assatarũ vel torrefactarũ. z. vi. vlʼ. z. i. Et si sit sine reumate frigido debẽt esse nõ torrefacte cũ pineis ad pondus. z. vi. Et voco illõ sirupũ auellanarũ assatarũ vel torrefactarũ. ⁊ ego expertus suz in oi doloze capitis sine febre.

¶ Circa 2ᵐ ꝑncipale. s. circa eũonẽ mãe sciendũ q̃ mã sanguinea eũatur cuz flõmia ⁊ vẽtosis ⁊ scarificatione. Bz si mã sit colerica bz eũari cũ cassiafi. ⁊ prunis ⁊ tamarindis si nõ sit malitia pectoris. vel cũ elʼario de succo ros. vel cũ diaprunis acuitis cũ diagridio cocto cũ mastice ĩ citonio ⁊ illud citoniũ post ꝓparationẽ illã optime laxat ⁊ secure. vel cũ isto colalegio. ℞. floꝝ borag floꝝ vio. añ. z. i. vuaꝝ passa. mũdataꝝ ab arillis. z. i. fiat ꝑcoctio in sero caprino. ⁊ in decoctiõe tẽperenr̃ per diẽ ⁊ noctẽ cortices mirabolanoꝝ citrinoꝝ bñ gũmosoꝝ. z. i. fricenr̃ lẽto igne ⁊ colenr̃. ⁊ colature addar̃ cassiefi. mũde. z. i. masticis diagridy. añ. ℈. i. misceanr̃ ⁊ denr̃ in aurora. Reubarbarũ nisi mã fuerit in stõ vel in eẽpe abundans modicũ valz. ⁊ iõ in doloze capitis de cã calʼa ⁊ cũ fe. valz reubarbaꝝ ⁊ plusq; mirab. qz mirabolani bñt stipticitatẽ quãdã rõne cuiʼ ledũt aliqñ plusq; iuuant. ¶ Si cã fuerit flãtica: tũc bz eũari cum diaturbith acuito cũ modico agarici: sz tñ qz plus pillule trahũt mãz de capite in cã frida. dic̃ Dam̃. z⁹ ꝑticula affo. suoꝝ. affo. z5⁰ vbi dr̃ q̃ siquis vult purgare caput bz dare pillulas magnas post cenã: facta. s. ꝑ⁹ digõne: qñ vadit dormitũ. iõ cũ pillulis de ierapig. galʼi pñt purgari patientes in cã flãtica acuitis cũ turbith ⁊ agar̃. vel in antiq̃ cã cum pulpa collogntide. s. z. iy. repressẽ cũ mẽtha absinthio mastice aniso vel mirabolʼ. kebulʼ. tẽperatus ⁊ fricatʼ cũ sero cocto ⁊ bñ clarificato. Et in oi cã mãli fiat clistere cõe. tñ in cã calʼa ꝯfortẽr̃ cũ electuario de succo ros. in cã frigida flãtica cũ ierapig. galʼi. sz in cã melʼica cũ ieralogodion vel ieraruffi. ¶ Si cã fuerit melʼica eũetur cũ diasene diaboraginato acuito cũ lapide laçuli bñ abluto. vlʼ cũ pillis ieralogodion ⁊ ieraruffi. catholicon acuito cũ lapide laçuli ⁊ modico esule. vel in sero decocto clarificato tẽpenr̃ mirabolani indi emblici gũmosi ⁊ sint ibi per diẽ nãlẽ. ⁊ fiat colatio ⁊ der̃ colatura in mane. vñ mirabolani debent vt cõiter dari in mane: qz sũt tarde opõnis. ⁊ debẽt fieri motus cũ fuerĩt acuiti: qz tẽ plʼs opanr̃. Silʼr salgẽma est bo⁰ acuitũ in cã frida vel melʼica: tñ in mã melʼica vel flãtica grossa nõ bz fieri subito ⁊ freq̃nter magna eũo: sz semp ĩteruallata. s. digerẽdo ⁊ eũando bũozes cũ rebʼ lenitiuis ⁊ bũectatiuis dãdo cũ B semp aliqd cordiale ad cõfortationẽ cordis: sic̃ ponẽdo in pillis vel elʼarys crocũ cũ boragine ⁊ silʼia. ¶ Ulteriʼ nõn⁰ q̃ ierapigra galʼi bz sex spẽs notas. s. masticẽ cinamomũ spicã nardi cassiã ligneã carpobalsamũ xilobalsamũ aloem ad pondus oium: sicut dicit Auer. z⁹ ꝑticula canticoꝝ. ⁊ Mesue in practica sua addit cubebã macẽ nucẽ musca. agar̃. squinantũ crocũ. capʼ de solutiuis in cã flãtica. ¶ Si mã sit ꝯposita de colera ⁊ flãte tũc. ℞. aloes loti scamonee cocte in citonio collogn. ĩteriozis albe ⁊ leuis agar̃. masticis. absq; ros. añ. ptes eq̃les ꝯfice cũ succo solatri aut endiuie da a. z. i. vsq; ad. z. i. 5 mũdificat. n. caput ⁊ stõm ⁊ instrã visus ⁊ sunt pillule cochie minoris. ¶ Bz si sit flegma vel melʼia. ℞. aloes loti

agarici sene turbith çinçib.squille assate sticados epithimi.aã.z.y.absinthy.z.iy.salis gemme.z.i.esule vel colloquintide interiozis.z.i.mellis qõ sufficit.Et si colera esset admixta pruna ⁊ mirabolani citrini:tunc valent cũ alys. ⁊ ꝙ modicum de diagridio ibi ponatur cum mastice. Et ista sufficiant de purgatione vniuersali. ¶ Sed in purgatione particulari oportet aliquando cum caputpurgys et gargarismatibus ⁊ sternutatorys euacuare sicut dictum fuit prius capto de lepra ⁊ cura eius.

¶ Tertium principale scz dolozis de causa calida sedatio ⁊ male qualitatis alteratio completur cum localibus remedys cum emplastris linimentis odozamentis suffumigys ⁊ vnctionibus.Et ꝑmo in causa calida emplastrũ fiat de flozib⁹ camomille ros.⁊ farina ozdei radice altee fol. attriplicis semine lini semine papaueris. Si non põt dormire de viol.siccis flozibus nenufar.contritis cum oleo ros.aut violato aut nenufar.⁊ de istis fiat emplastrum super caput in loco doleti ⁊ frequẽter amoueatur ne vapores prohibeantur exire.Et linimẽta fiant de istis in soda calida pulsatiua scz de oleo ros.violato cum pauco aceto ⁊ succo agreste ⁊ modico camphore diu contusis adinuicem ⁊ caput illiniatur. ¶ Item cum succo extremitatis vitis cum farina ozdei ⁊ oleo rosato fiat linimẽtũ ⁊ expertum est. ¶ Odozamenta fiant de ros.flozibus nenufar. ⁊ viol.⁊ maluarum positis in sacculo ad nares.Uel de rosis sandalis laudano camphora fiat pomum ⁊ odozet per vices non nimis frequẽter. ¶ Suffumigia fiant de ros. sandal.⁊ camphora flozibus camomille vl modico spice positis in olla stricti ozificij cuz aqua ros.⁊ ibi bulliant super cineres calidos ⁊ obturetur vas:deide aperiatur ⁊ capiatur fumus per nares.Et si patitur vigilias ponatur cũ alys de cortice papaueris albi vel semine eius. Et sit dos istozum.z.y.vel.i.ꝑm estimationem medici. ¶ Embrocationes fiant de violis siccis ros.nenufar.ozdeo excorticato fol.salicis ⁊ semine maluarum.Et si sint vigilie addat semẽ vel cortex papaueris albi ⁊ lactuce.Et si fit ꝑmixtio rationis ponatur semen vel herba portulace ⁊ decoquat in aqua.⁊ cum cannula per distantiam longam capite exhalans fundat si reuma non timueris. Si vis addere aliquid habens virtutem resoluendi adde camomillaz vel mellilotum. ¶ Epithimata fiant de semine maluaruz ⁊ euisci ⁊ pulegio separatim ⁊ coniunctim.⁊ supra caput ponatur cum aceto prius conquassata.tamen cum predicta decoctione potest fieri embrocatio manuũ peduz faciei. vnde embrocatio fiat ab alto:epithima de prope. ¶ Caputpurgia fiãt de aceto in quo mastix decoquatur posita ĩtra nares vel in ore more gargarismatis vel de oleo violato vel ros.cum camphora. ¶ Inunctiões fiant de oleo rosato ⁊ aceto albo cum modico aque ros.simul contusis diu donec totuz ingrossetur:⁊ tunc permittatur infrigidari ⁊ caput ⁊ tempora inungãtur.Et si adsint vigilie addat opium vel succus semperuiue.⁊ alia dicta prius in ꝑmo libro.capto de accidentibus febrium.de quoꝝ numero est dolor capitis ⁊ frenesis. ¶ Modo videndum est eodem modo de dolore in causa frigida.fiãt emplastra ꝑmo sic. Accipiatur cera alba ⁊ malaxetur cũ oleo de camomilla. deinde extẽdatur ⁊ ponatur super frontem ⁊ partem anteriorem capitis.⁊ sepe caliduz iteretur. Similiter illa dicta prius.ca° de reumate sũme valent. Et iunctiones fiãt cum oleo nardino aut laurino.⁊ possunt confortari cũ costo ⁊ pipere:⁊ in cõmissura anteriozi valz ⁊ in lateribus ⁊ in temporibus in emigranea ⁊ posteriozib⁹ in nucca ĩ ouo ⁊ galea:⁊ simil̃r in anteriozi parte. ¶ Sil̃r oleum de balsamo valet ⁊ muscellinuz.similiter oleum ros.infrigidatos calefacit ⁊ calefactos infrigidat:dicit Isido.ꝑma particula affo.Dañ.ꝛmẽto.z8.⁊ Hal.p̃ de simplici medicia. cap°.z.° oistõne z.ª.nõ inueni aliquid ita dolorem sedans sicut oleuz ros.Et si vis adde vitellum oui vel flozes genestre valet in omni cã. ¶ Liniméta ad dolorem frigiduz. accipe tyriacam cuz succo mentbe misce ⁊ superpone vel illinias super caput ⁊ tempora ⁊ frontem in medio eius. ¶ Itez ad emigraneam frigidam ⁊ dolorem frigiduz ex cinere ⁊ cimino ⁊ aceto fiat permixtio:decoque in oleo et fiat illinitio:sodã resoluimus. ¶ Embrocationes fiãt in soda frigida ⁊ vẽtositate cuz camomilla melliloto solys lauri saluia ozigano ysopo berbena bethonica sauina maiorana ⁊ maluis. ¶ Si causa fuerit melãcolica separatiz vel coniunctim.vel sic. ℞.olei camomille olei laurini vel de costo.ana.q̃r.ʒ.musci modicũ misceatur cũ istis actualiter calidis.⁊ totuz caput embrocetur.⁊ de istis oleis tepidis ponatur intra aurem ex parte dolente cum coto in eis submerso. deinde apponatur lana succida actualiter calida super totuz caput aut pellis arietina calida. ¶ Sz epithimata ⁊ lotiones capitis non fiant in causa reumatica nisi post purgationẽ corporis ⁊ in declinatione reumatis. ¶ Euaporationes fiant sic. ℞.flozum camomille florum melliloti flozum absinthy viridium rosarum.ana.z. y.⁊ ponantur in tribus sacculis. deinde sacculi ponantur in aqua calida ⁊ compressi vnus superponatur capiti ⁊ alius super aurem. ¶ Item excoziatur aries iuuenis ⁊ accipiatur pellis ĩmediate post excoziationem ⁊ actualiter calida ponat sup caput ⁊ ipsam teneat de nocte ⁊ die. ¶ Itẽ abluantur nares cũ oleo de camomilla tepido. ⁊ in omni causa calida cum oleo violato vel ros.tepido. ¶ Item aliud vaporatiuum. ℞.miliuz ⁊ torrefiat super tegulam calidaz:post ponatur in sacculo ⁊ raso capite actualiter calidus ponatur super caput. ¶ Itẽ accipe.libr.ʒ.anisi ponat in tribus sacculis ⁊ sacculi ponãtur in aqua calida ⁊ vnus actualiter calidus ponatur sup caput ⁊ alius super aurez a parte dolozis ⁊ sepe iterentur calidi. ¶ Odozamẽta sic fiant. ℞.maiozane.z.i.flozuz camomille.z.ʒ.nigelle corticum foliozuz lauri.ana.z.iy.ligni al.spice.ana.z.ʒ.si sit diues ponatur in olla cooperta ⁊ coquatur vsqꝫ ad meduz ⁊ discooperiatur olla ⁊ accipiat fumum per nares. ¶ Aliud valens epilepsie ⁊ sode ⁊ prefocationi matricis fiant de gallia musca.⁊ ligno al.odozamenta ⁊ ponantur intra matricem. ¶ Nota tamen ꝙ aromatica faciunt dolorez capitis nimio vsu:sed moderato vsu confortãt:nec debẽt fieri super repletionem:sed post euacuationez.⁊ hoc recolit de aromatibus Hyppo.ʒª particula affo. Mulieribus confert ex aromatibus ꝛfortatio ⁊c. ¶ Caputpurgia fiãt que valent in tortura ⁊ opilatione nariuz ⁊ impedimento olphatus.Accipiat nigella ⁊ die ac nocte infundat in aceto.deide siccetur ⁊ teratur subtiliter ⁊ puluis naribus applicetur ⁊ trabatur quasi sugendo. Masticationes etiam fiant de duab⁹ partibus masticis ⁊ vna piperis.⁊ aliquando apponatur staphisagria vel piretruz.aliquando radix capparis. ¶ Item gargarismata fiant cum oximelle ⁊ sinapi ⁊ yreos aut cuz cortice capparis aut squilla cum ysopo ⁊ piretro ⁊ çinçi.⁊ similibus. ¶ Itez succus bedere arborese calidus narib⁹ ĩmissus caput optime purgat.⁊ succus bedere terrestris naribus iniectus putredinez tollit. ¶ Idem facit succus cepe ꝛpozri iniectus vel attractus per nares caput purgat. ¶ Idez fumus radicũ celidonie cocte ĩ vino per os acceptus caput purgat ⁊ vulnera subleuat.⁊ decoctio illa gargariçata idem facit.

Cura emigranee. Emigranea curatur cũ eis dẽ:sz localia variant. post purgationem lauetur caput cum lixiuio facto de cineribus radicuz caulium yrtice maiozis ⁊ vitis ⁊ radicis albe

Liber sedus

.i.brionie.⁊ est in omni dolore capitis optimus. ¶ Item succus foliorum hedere cuꝫ oleo ⁊ aceto misceant ⁊ inungant ⁊ stati dolor sedabit ꝑ Ha.in dinamidys. ¶ Item patiés recipiat tres pillas in modū fabe factas ex aloe ⁊ succo cauliū:aut vix aut nūq̃ vexabit a dolore capit]. ¶ Item tere aloem cuꝫ succo oleo ros.⁊ aceto distempera ⁊ vnge frontem ⁊ mirabiliter valet ꝑm macrum. ¶ Item cū atriplicib⁹ tritis ⁊ emplastratis aufertur dolor capitis. Et corona de verbena super caput posita valet. ¶ Item medulla panis mixta cum succo coriandri curat oēm dolorē capitis capite raso.eodē mō serpillū qō est piretrū anglicanū valet.eodē mō celidonia. ¶ Item oleū aneti inunctū optimū est.⁊ si sit diues vna gutta balsami ifundat ad solem in narib⁹ ⁊ curat intinctū.⁊ hoc in cā frigida. In cā vo cala portulaca ⁊ plantago verbena optime valēt. ¶ Item dialtea in antiquo dolore capitis inuncta optime valet ⁊ mitigat dolorē. Et qꝫ morb⁹ iste.s.dolor capitis est cōis et cure difficilis ꝓpter latentiā cāe.iō scribo hic diuersa. Et ops aliqn̄ satisfacere populo ⁊ dicere ei diuersa.vni dicas ꝙ vtatur saluia quocūq̃ mō voluerit.alteri dicas ꝙ vtatur bethonica.alij dicas ꝙ vtatur lauandula.⁊ quibusdā ꝙ vtantur peonia.⁊ alijs ꝙ silere montano.⁊ alijs ꝙ vtātur cubebis vel mace vel nuce mus.vl cinamomo vel sedraganti. ¶ Sacellationes fiant de milio torrefacto vel assato in patella vel de furfure posito in sacco prius. deinde apponat de floribus camomille vel de maiorana vel de rore marino vel de rutha in causa frigida. vel de ros. in causa calida. ¶ Electuaria in cā frigida sunt diagalanga pliris cuꝫ musco dianthos. Sed in cā cala sunt diapapauer triasādali ⁊ cāphora.ros.nouella sine opio vel opiata vt requiescat. vel rubea trociscata. vel in tēporibus emplastrare acetū qui itur dormitū.⁊ sic pñt curari multi capitis dolores. ¶ Si vo dolor veniat a stomaco tūc facta digōne māe cuꝫ sirupo de mētha vel de ysopo fiat eūatio cū pillulis de aloe sic factis. ℞.aloes loti.3.y.masticis.℈.i.5.mirabol.kebulo⁊ citrino⁊ indo⁊.añ.3.5.fiant pillule cū oximelle simplici ⁊ dentur in sero. Et si abhorreat dec decoctio in qua dissoluāt trifera saracenica ⁊ diaturbith ⁊ catholicon cū catartico impiali ⁊ colatura detur. Et deinde fiat scarificatio inter spatulas in occipitio.⁊ ventose apponant.deinde stomacus inungat cuꝫ oleo de mastice myrthino ⁊ nardino.⁊ ante prandiū vtat coriandro ad ipediendū ascēsuꝫ vapo⁊ ad caput.⁊ post prandiū vtatur diagalanga diacitoniten.⁊ ante prandiū vtatur pliris cū nuce mus.Et in prandio vtatur isto puluere. ℞.anisi peonie.añ.3.i.cinamomi nucis mus.3.y.çuccari.q̃rt.5.optime cōfortat stomacū.coriandri valent ad ipediendū ascensū vapo⁊ ad caput.⁊ detur mica panis itincta in succo cocta no⁊ calido⁊: ⁊ puocat appetitū: ipedit ascensuꝫ vapo⁊.

Cura sode. Si soda puenerit ex calore solis:intentio est infrigidatio cū oleo ro.vel vio.vel nenufar. cū succo sempuiue vel solatri ⁊ modico aceti albi. Et vtatur sirupo viol.vel nenufar.cuꝫ aq̃ frigida ⁊ succo solatri ⁊ aq̃ ro. Intincti pāni ponant in fronte ⁊ tēporibus applicent ⁊ sternant ante lectū folia salicis ⁊ vitis.⁊ fiat cataphora in domo ad infrigidandū aerē.⁊ dieta sit tenuis ⁊ gruellū factū de auenis vel aliqō leue cū absti⁹ pot⁹ ⁊c. ¶ Cura sode calide facte a vēto calido estiuali est cuꝫ oleo camomellino anetino ⁊ oleo ro.ante tepefactis ⁊ in aurē dolentē missis vel in naribus. ¶ Deinde fiant sacellationes de floribus camomille viol.ros.in aqua cala positis. Et si sit ex vēto frido tūc oleū nardinū muscellinū anetinū.añ.cū modico castorei ponat in aurē tepiduꝫ.obtureat auris.⁊ euaporatiua fiāt cū aniso asso ⁊ milio ⁊c. ¶ Curatio sode ex ebrietate est puocare vomitum.vñ vomitus nō valet in cura dolorꝫ capitis nisi cā fuerit in stomaco.⁊ fricando pedes cuꝫ sale ⁊ aceto puocet somnus. ¶ Deinde intret balneuꝫ.deinde inungat caput cū oleo rosato: ⁊ cibetur cum caulibus decoctis in pullis gallinaceis coctis cum lactuca.⁊ tunc postea modicum deambulet: vnde semen calidus ebrietatem curat ⁊ interficit vermes.⁊ iō valet in dolore capitis facto per vermes. Et valent folia persico⁊ amigdal.amararuꝫ.⁊ oleuꝫ de istis super vmbilicū de ordeo ⁊ succo crassule minoris ⁊ albo aceto. Et si sine fe.fuerit:panni linei intingantur in vino calido ⁊ compresso ponantur super vmbilicum.

¶ Quartum principale scꝫ dieta debet esse ficca.sic ꝙ vitet omnia vnctuosa piguia vaporosa ⁊ acuta allia porros cepas vinū lac. Uentosa etiam vt sunt fabe pise.⁊ omnes cibos difficilis digestionis.debet etiam vitare cenam nocturnam repletionem stomaci.⁊ statim super repletionē dormire.vitet coitum exercitium super cibuꝫ panem açimum ⁊ actualiter calidum.cogitationem nimiam ⁊ fletū rixam ⁊ similia. ¶ Curam dolorꝫ ex percussione vel vulnere ponam in 3° libro domino concedente.

¶ De discrasia calida epatis. Capl'm. XV.

Delefactio epatis dicit discrasia distemperantia in caliditate scꝫ:lapsus a calore suo naturali ad inālez:ꝓpter quē lapsum impeditur ab opationibus suis nālib⁹: que sunt digerere retinere attrahere ⁊ expellere:qꝫ ex caliditate epatis rarefit epar ⁊ nō ꝓtinet per tempus sufficiens.⁊ iō remanet chilus indigestus nō ꝓuersus in bonū chimū.⁊ tūc nō nutrit qꝫ nocumētū in 2ª digōne nō corrigit in 3ª.⁊ iō opatio nālis epatis impedit.⁊ ex isto patet nomen morbi ⁊ diffinitio sua ⁊c.

Cause. Causa bui⁹ morbi est cib⁹ calidus nimio vsu: vt sunt allia porri ⁊ salsamentum calidum.et cibi assati calidi salsi frixi ⁊ adusti.vinum ⁊ species calide statim post vinum. labor immoderatus ⁊ sitis magna et abstinentia nimia ⁊ calor estatis magnus.⁊ rixa ⁊ contentiones ⁊ pugne. ⁊ carentia flobothomie: ⁊ caro cito ebullitionem faciens:sicut caro anatis ⁊ anseris.⁊ cibi qui de facili putrescunt: vt lac ⁊ sanguis animalium:pisces putridi ⁊ ceruisia noua ⁊ res mellite ⁊ consimiles. ¶ Discrasia frigida causatur ex oppositis eorum ⁊ fructibus frigidis ⁊ piscibus ⁊ lacticinys ⁊ ex repletione nauseatiua ⁊ ex fluxu superfluo ⁊ coitu multo spiritus euacuāte ⁊ ex solutione nimia ⁊ a frigiditate tempoꝫ ⁊ complexione patientis ⁊ etatis. ¶ Complexio sicca epatis causatur ex abstinentia ⁊ cibis siccis colericis ⁊ melancolicis ⁊ ex coitu superfluo ⁊ labore immoderato ⁊ similib⁹. ¶ Humiditas epatis fit naturaliter ex cibis bonis bñ digestis: quia solus cibus humectat substantialiter. dicit Hal.quarta particula affor.ibi. Ad elleborꝫ. Non naturaliter fit ex potu aque frigide ex fructibus ⁊ ex ebrietate ⁊ ex retentiōe vrine ⁊ menstruorum ⁊ sudorꝫ ⁊ aliorum superfluorum que sunt cōsueta exire.⁊ sunt cause idropisis ⁊ malitie digestionis stomaci.⁊ ex lacte ⁊ piscibus aque quiescentis:⁊ tempus humidum ⁊ caput reumaticum ⁊ complexio cordis flegmatica ⁊ epatis. ¶ Signa discrasie calide epatis sunt vrina colerica ⁊ egestio ⁊ color corporꝫ vergit ad citrinitatem:⁊ appetitus in potu est augmentatus ⁊ in cibo diminutus.⁊ pulsus est velox.⁊ accidit aliquando vomitus aliquorum ciborum vel colorum aliquando citrinus modo linidus modo viridis:⁊ leditur a calidis:⁊ iuuatur a frigidis.⁊ patiens est iuuenis colericus ⁊ laborauit ⁊ comedit cibaria calida ⁊ tempus est cal'm ⁊ similia. ¶ Si labatur ad frigiditatem tunc est color fedus in facie. et est paucitas sitis et pulsus tardus et vrina remissa.

Linba.